

TOSHKENT MOLIYA INSTITUTI

"Buxgalteriya hisobi" kafedrası

TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR HISOBI

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Deloitte.

ERNST & YOUNG

KPMG

Ma'ruza rejasi:

1. Tovar-moddiy zaxiralar haqida tushuncha va ularni tan olish

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

Mavzuga oid me'yoriy-huquqiy va mualliflik adabiyotlari

2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi

PF-4947, 07.02.2017

“Buxgalteriya hisobi to‘g‘risidagi qonuniga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish haqida” gi O‘zbekiston Respublikasi qonuni O‘RQ-404, 13.04.2016

“Hisob siyosati va moliyaviy hisobot”

1 –son BHMS

AV 414, 26.07.1998

“Tovar-moddiy zaxiralar”

4-son BHMS

AV 3259, 30.07. 2003

“Moliyaviy hisobotni tuzish va taqdim etish uchun konseptual asos”

BHMS

26.07.1998 y.

17-07/86-son.

1. Tovar-moddiy zaxiralar haqida tushuncha va ularni tan olish

Tovar-moddiy zaxiralar - faoliyat yuritish jarayonida keyinchalik sotish maqsadida saqlab turiladigan va ishlab chiqarish jarayonida bo'lgan, shuningdek, mahsulot ishlab chiqarish, ishlarni bajarish yoki xizmatlar ko'rsatish jarayonida yoki ma'muriy va ijtimoiy-madaniy vazifalarni amalga oshirish uchun foydalaniladigan moddiy aktivlardir.

1. Tovar-moddiy zaxiralar haqida tushuncha va ularni tan olish

Materiallar - ishlab chiqarish jarayonida o'zining qiymatini to'la ravishda mahsulot tannariga o'tkazadi.

Ishlab chiqarishning moddiy sharoitlaridan biri mehnat buyumlari hisoblanadi. Amalda ular tovar-moddiy zaxiralar deb ataladi. .

1. Tovar-moddiy zaxiralar haqida tushuncha va ularni tan olish

Tovar-moddiy zaxiralar quyidagi holatlarda tan olinadi:

- tan olish paytini aniqlash, tasniflash, balans qiymatini baholash

- TMZ tannarxiga kiritiladigan xarajatlarni aniqlash, kelgusida xarajatlarni (TMZ ni xarajat sifatida tan olish);

- tovar-moddiy zaxiralar qiymatini realizasiya qilishning sof qiymatiga qadar kamaytirish (baholash);

- TMZ chiqib ketishidan moliyaviy natijalarni aniqlash hamda moliyaviy hisobotda ular bo'yicha axborotni yoritib berish tartibi

1. Tovar-moddiy zaxiralar haqida tushuncha va ularni tan olish

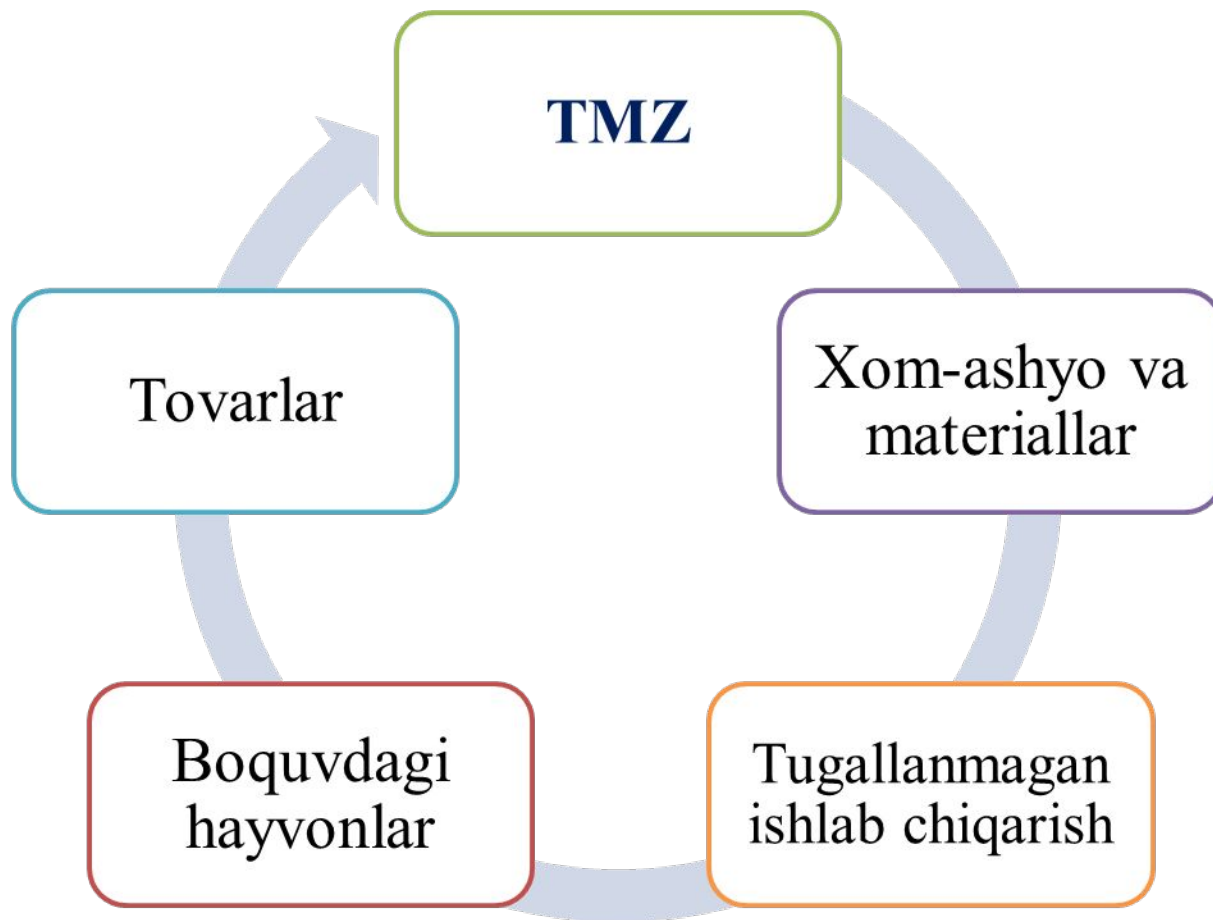
Tovar-moddiy zaxiralar quyidagi holatlarda tan olinadi:

- tashkilotga aktiv bilan bog'liq kelgusidagi iqtisodiy naf kelishiga ishonch mavjud bo'lsa;

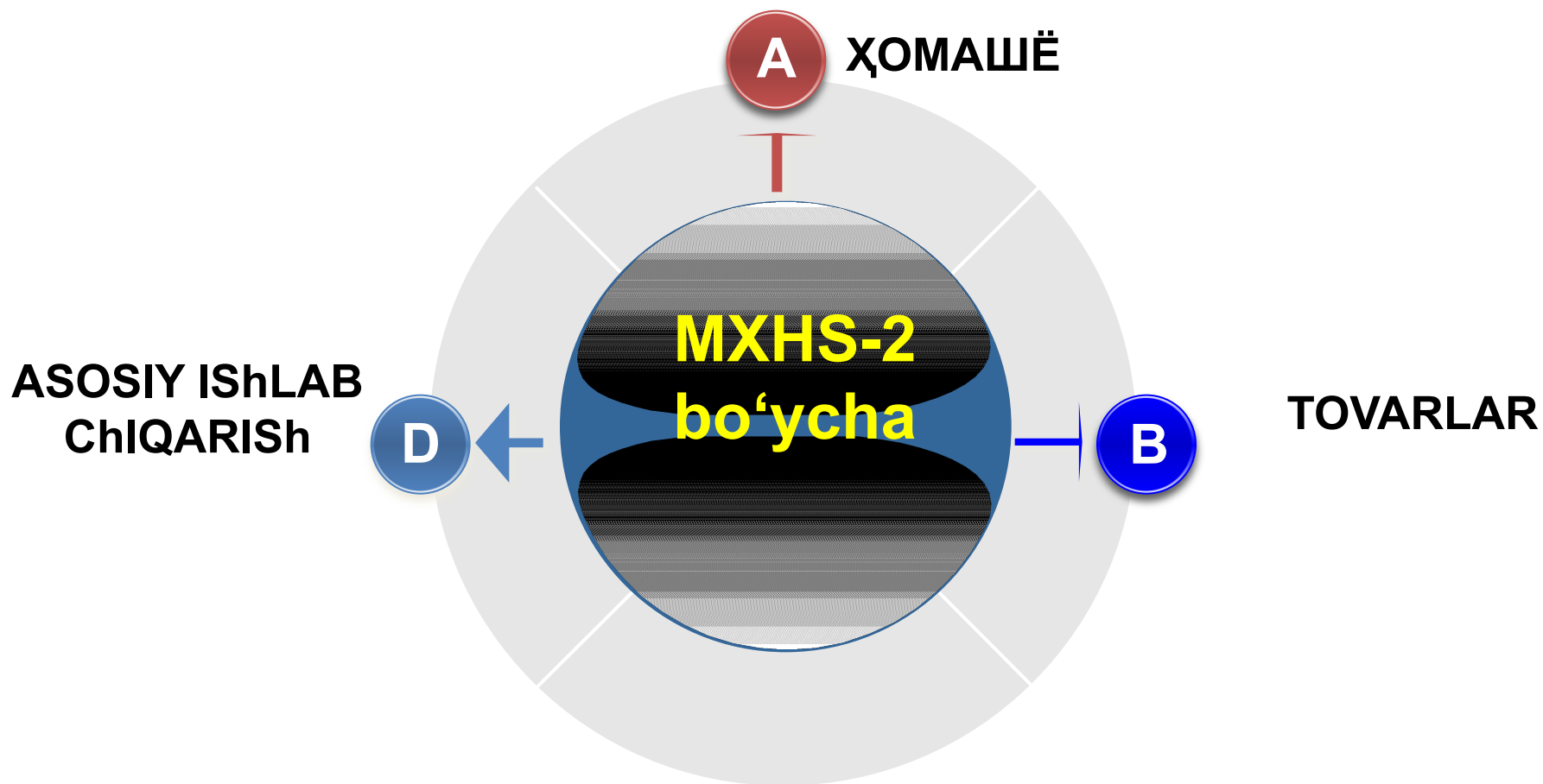
-aktiv qiymatini ishonchli baholash mumkin bo'lsa;

- ularga bo'lgan mulk huquqi o'tsa.

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

Yillar	Jami aktivlar	Joriy aktivlar	TMZ	Foizda jami aktivlarga nisbatan	Foizda joriy aktivlarga nisbatan
A	1	2	3	$4=3/1*100$	$5=3/2*100$
2017	8 973,1	4 087,5	2 282,2	25,43%	55,83%
2018	14 804,7	7 396,5	4 197,9	28,36%	56,76%
2019	28 875,0	13 516,8	6 057,4	20,98%	44,81%
2020	39 543,7	13 673,6	5 689,9	14,39%	41,61%

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

TMZ tarkibi	2017	2018	2019	2020
Ishlab chiqarish zahirolari	2 232 850,0	4 038 714,0	5 873 075,0	3 033 822,0
Tugallanmagan ishlab chiqarish	14 583,0	23 919,0	25 315,0	2 592 707,0
Tayyor mahsulot	34 746,0	135 246,0	159 040,0	63 338,0
Jami	2 282 179,0	4 197 879,0	6 057 430,0	5 689 867,0

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

BHMS bo'yicha

MXHS bo'yicha

**TMZlar
quyidagilarning
eng pasti bo'yicha
baholanadi:**

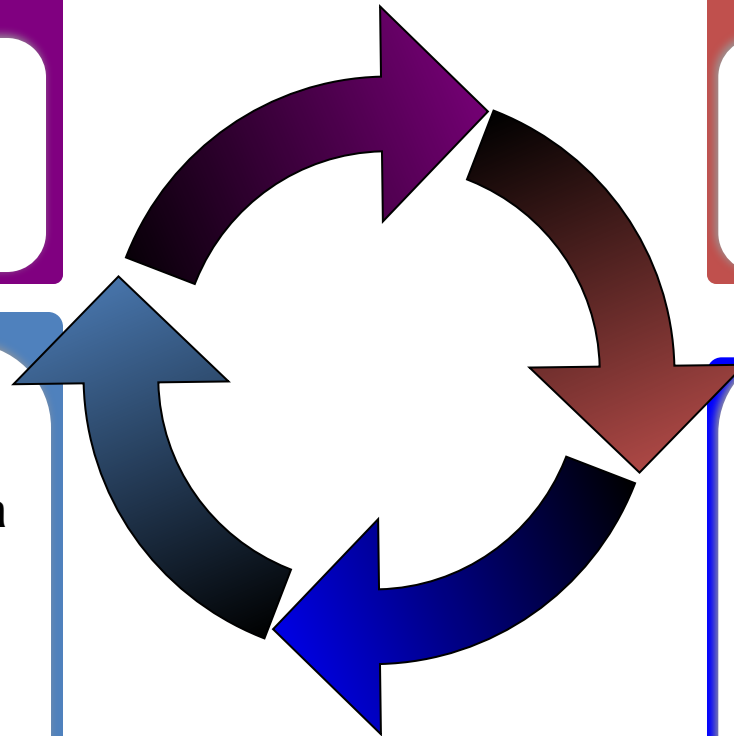
**- Haqiqiy
tannarxida**

**- Sotishning sof
qiymatida**

**TMZlar
quyidagilarning
eng pasti bo'yicha
baholanadi:**

**- Haqiqiy
tannarxida**

**- Sotishning sof
qiymatida**

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

Uzoq muddatli aktivlar tarkibidan **tovar-moddiy zaxiralar tarkibiga** o'tkazilgan aktivlarning tannarxi ushbu uzoq muddatli aktivlarning balans (qoldiq) qiymati bo'yicha belgilanadi

- *bojxona bojlari va yig'implari;*
- *tmzni xarid qilish bilan bog'liq bo'lgan soliq va yig'implar summalarini;*
- *tmz ta'minotchi va vositachi tashkilotlar orqali xarid qilinganda ularga to'lanadigan to'lovlar (vositachilik haqi);*
- *tmzni xarid qilish bilan bog'liq bo'lgan tmzni sertifikatlash va ularni texnik shartlarga muvofiq sinash bo'yicha xarajatlar*

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

Tovar-moddiy zaxiralarni hisobga olishning qo‘llaniladigan tartibi tashkilotning **hisob siyosatida** aks ettiriladi.

Uzoq muddatli aktivlar tarkibidan tovar-moddiy zaxiralar tarkibiga o‘tkazilgan aktivlarning tannarxi ushbu uzoq muddatli **aktivlarning balans (qoldiq) qiymati** bo‘yicha belgilanadi

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

Tovar-moddiy zaxiralarning ishlab chiqarish tannarxiga ularni ishlab chiqarish bilan bevosita bog‘liq bo‘lgan, ishlab chiqarish texnologiyasi va uni tashkil etish sifatidagi xarajatlar kiritiladi

Bunda ushbu xarajatlarga quyidagilar kiradi:

- ✓ *bevosita va bilvosita moddiy xarajatlar;*
- ✓ *bevosita va bilvosita mehnat xarajatlari;*
- ✓ *ishlab chiqarish bilan bog‘liq bo‘lgan boshqa bevosita va bilvosita xarajatlar.*

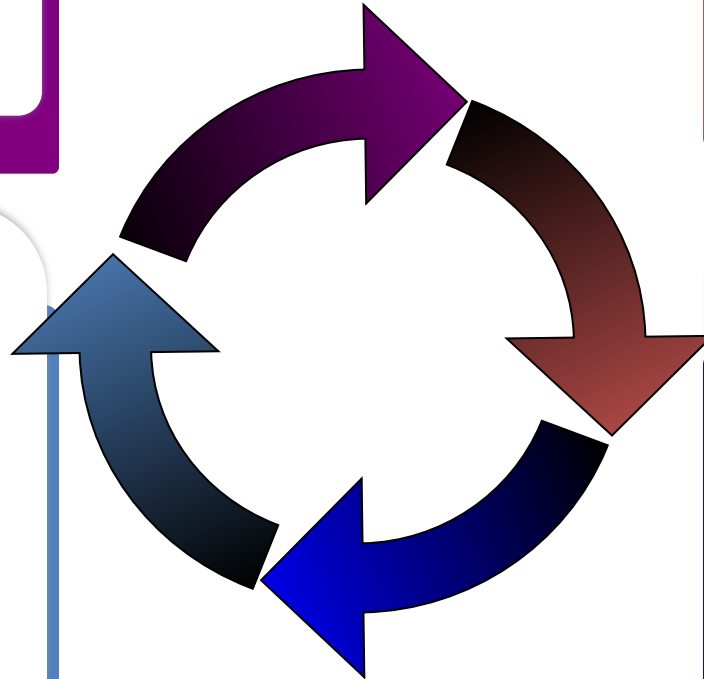
2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

BHMS bo'yicha

- 1) tegishli birlikning identifikatsiyalangan tannarxi bo'yicha;
- 2) o'rtacha tortilgan qiymat bo'yicha (AVECO);
- 3) TMZ xarid qilingan vaqt bo'yicha dastlabki zaxiralar tannarxi bo'yicha (FIFO).

MXHS bo'yicha

1. tegishli birlikning identifikatsiyalangan tannarxi bo'yicha;
2. o'rtacha tortilgan qiymat bo'yicha (AVECO);
3. TMZ xarid qilingan vaqt bo'yicha dastlabki zaxiralar tannarxi bo'yicha (FIFO).
4. LIFO

2. Tovar-moddiy zaxiralarni turkumlash va baholash tartibi

TMZ (mahsulotlar va ishlar, xizmatlar) tannarxini aniqlash usullari ularning turi, ishlab chiqarish turi, uning murakkabligi, tugallanmagan ishlab chiqarishning mavjudligi, ishlab chiqarishning davomiyligi, tovar-moddiy zaxiralar nomenklaturasiga bog‘liqdir.

Mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) tannarxini aniqlashning asosiy usullari bo‘lib oddiy, me'yoriy, buyurtmali, bosqichli usullar hisoblanadi, savdo tashkilotlarida esa xarajatlarni inventar' baholash usuli qo‘llanilishi mumkin.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

TMZ buxgalteriya balansiga quyidagi holatlarda olinadi:

mahsulot yetkazib berish (oldi-sotdi) shartnomasi bo'yicha xarid qilish;

ta'sischilardan tashkilotning ustav kapitaliga ulush sifatida kelib tushishi;

ta'sischilar tarkibidan chiqishda yoki tugatilayotgan tashkilotning mol-mulki uning ishtirokchilari o'rtasida taqsimlanayotganda tashkilotning ilgari boshqa tashkilotning ustav kapitaliga kiritilgan ta'sis ulushi qaytarilishidan kelib tushishi;

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi иби

TMZ buxgalteriya balansiga quyidagi holatlarda olinadi:

- ✓ *bepul kelib tushish (hadya shartnomasi bo'yicha);*
 - ✓ *ayirboshlash;*
 - ✓ *uzoq muddatli aktivlar tarkibidan o'tkazish;*
 - ✓ *ortiqcha tovar-moddiy zaxiralarni aniqlash;*
- ✓ *ilgari berilgan tovar qarzining qaytarilishi yoki tovar qarzini olish;*
 - ✓ *tashkilotning o'zida tayyorlanishi;*
- ✓ *hisobot davri oxirida tugallanmagan ishlab chiqarish sifatida hisobga olinadigan ishlarni bajarish va xizmatlar ko'rsatish;*

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

Товар-моддий захираларни олишга
ИШОНЧНОМА
_____ -сон

«__» _____ 20__ йил.

Ишончномани ҳақиқийлиги «__» _____ 20__ йилгача.

ташкілот номи ва унинг манзили

Ишончнома берилди

лавозими ва Ф.И.О.

Паспорт серияси _____ рақами _____

Ким томонидан берилди

Берилган сана «__» _____ йилгача.

дан

етказиб берувчининг номи

Қийматликларни _____ бўйича олиш учун.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil qilishda ularning tarkibi, holati, harakati, miqdori, xarid qilinishi, qayta baholash tartibi va hokazolarga e'tibor qaratish lozim.

Hisob ma'lumotlari mahsulot tannarxini pasaytirish imkoniyatlarini qidirib topish, moddiy qiymatliklardan tejamli foydalanish, xarajat me'yorlarini kamaytirish, ularni tegishli holatda saqlash va ularning butligini ta'minlash to'g'risidagi axborotlardan iborat bo'lishi lozim.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

Ushbu bo'limda quyidagi schyotlarning hisob tartibi yoritiladi:

- 1000 - Materiallarni hisobga oluvchi schyotlar;
- 1100 - O'stirishdagi va boquvdagi hayvonlarni hisobga oluvchi schyotlar;
- 1500 - Materiallarni tayyorlash va xarid qilishni hisobga oluvchi schyotlar;
- 1600 - Materiallar qiymatidagi farqlarni hisobga oluvchi schyotlar;
- 2000 - Asosiy ishlab chiqarishni hisobga oluvchi schyotlar;
- 2100 - O'zida ishlab chiqarilgan yarim tayyor mahsulotlarni hisobga oluvchi schyotlar;
- 2300 - Yordamchi ishlab chiqarishni hisobga oluvchi schyotlar;
- 2500 - Umumishlab chiqarish xarajatlarini hisobga oluvchi schyotlar;
- 2600 - Ishlab chiqarishdagi yaroqsiz mahsulotlarni hisobga oluvchi schyotlar;
- 2700 - Xizmat ko'rsatuvchi xo'jaliklarni hisobga oluvchi schyotlar;
- 2800 - Tayyor mahsulotlarni hisobga oluvchi schyotlar;
- 2900 - Tovarlarini hisobga oluvchi schyotlar.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

Korxonaga tegishli bo'lgan xom ashyo, materiallar, yoqilg'i,

ehtiyot qismlar, butlovchi buyumlar, sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar, konstruksiyalar, detallar, idishbop materiallar, inventarlar, xo'jalik jihozlari va sh.k. qiymatliklarning mavjudligi va harakati to'g'risidagi axborotlarni umumlashtirish quyidagi schyotlarda amalga oshiriladi:

1010 "Xom ashyo va materiallar";

1020 "Sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar va butlovchi buyumlar";

1030 "Yoqilg'ilar";

1040 "Ehtiyot qismlar";

1050 "Qurilish materiallari";

1060 "Idish va idishbop materiallar";

1070 "Chetga qayta ishlash uchun berilgan materiallar";

1080 "Inventar' va xo'jalik jihozlari";

1090 "Boshqa materiallar".

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

Materiallar hisobda ikkita bahoning eng pasti bo'yicha materiallarni hisobga oluvchi schyotlarda - haqiqiy tannarxi (sotib olish bahosi yoki ishlab chiqarish tannarxi) bo'yicha yoki bozor bahosi (sotishning sof qiymati) bo'yicha hisobga olinadi.

Zarur hollarda (ishlatiladigan materiallarning nomenklaturasi katta bo'lganda, korxonada ichida materiallarning harakati intensiv bo'lganda, qishloq xo'jaligida ishlab chiqarishida va boshqalarda) materiallar hisobi hisob bahosi bo'yicha yuritilishi mumkin. Hisob bahosi sifatida reja tannarxi, o'rtacha sotib olish narxlari, ulgurji va boshqalar qabul qilinadi. Materiallarni hisob bahosi bo'yicha hisobga olishda, har oy, haqiqiy tannarxi ko'rsatilgan bahosining qiymatidan farqlanish summasi va foizlari hisoblab chiqiladi. **Farqlar 1610 "Materiallar qiymatidagi farqlar"** schyotida hisobga olinadi.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

1010 "Xom ashyo va materiallar" schyotida quyidagilarning mavjudligi va harakati hisobga olinadi:

a) ishlab chiqarilayotgan mahsulotning tarkibiga kiradigan, uning asosini tashkil etadigan yoki uni tayyorlashda (ishlab chiqarishda) zarur tarkibiy qismlar hisoblaniladigan xom ashyo va asosiy materiallar;

b) mahsulot ishlab chiqarishda yoki xo'jalik ehtiyojlari uchun sarflanadigan, texnik maqsadlar va ishlab chiqarish jarayoniga yordamlashishda ishtirok etadigan yordamchi materiallar;

v) qayta ishlash uchun tayyorlangan qishloq xo'jaligi mahsulotlari va h.k.;

g) yem-xashak va to'shamalar. O'zida ishlab chiqarilgan yem-xashak va to'shamalar yil oxirida haqiqiy tannarxiga to'g'rilash bilan yil davomida reja tannarxi bo'yicha aks ettiriladi.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

1020 "Sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar va butlovchi buyumlar" schyotida yig'ishda va qayta ishlov berishda xarajat talab qiladigan ishlab chiqarilayotgan (qurilish) mahsulotni butlash uchun ishlab chiqarish kooperatsiyasi tartibida xarid qilingan, sotib olingan yarim tayyor mahsulotlar, tayyor butlovchi buyumlar, qurilish detallari va konstruksiyalarining mavjudligi va harakati hisobga olinadi.

1030 "Yoqilg'ilar" schyotida neft' mahsulotlari, yoqilg'i-moylash materiallari (YoMM) (neft', benzin, kerosin, dizel' yoqilg'isi, yog' va hokazolar), qattiq yoqilg'i (ko'mir, o'tin va hokazolar) va gazzimon yoqilg'i (gaz, gazolin), shuningdek ishlab chiqarish chiqindilari va qattiq yoqilg'i sifatida ishlatiladigan ikkilamchi material qiymatliklarning mavjudligi va harakati hisobga olinadi. Yoqilg'i-moylash materiallari (YoMM) uchun talonlardan foydalanilganda ham ularning hisobi 1030 "Yoqilg'ilar" schyotida yuritiladi..

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

1040 "Ehtiyot qismlar" schyotida mashina, uskuna, transport vositalari va boshqalarni ta'mirlash va eskirgan qismini almashtirish uchun mo'ljallangan asosiy faoliyat uchun xarid qilingan yoki tayyorlangan, ehtiyot qismlarning mavjudligi va harakati, hamda zaxiradagi avtomobil' shinalari hisobga olinadi. Shu yerda ta'mirlash zavodlarida va texnik servis punktlarida korxonaning ta'mirlash bo'limlarida qilingan (yaratilgan) agregatlar, dvigatellar, uskunalar, to'liq komplektli mashinalarning almashish fondi harakati ham hisobga olinadi.

1050 "Qurilish materiallari" schyotida qurilish konstruksiyalari va detallari, bino va inshootlarning qismlari, konstruksiya va detallarini qurish va pardoz qilish, qurilish detallarini tayyorlash, qurilish va montaj ishlarida ishlab chiqarish ehtiyojlari uchun ishlatiladigan, shuningdek boshqa ehtiyojlar uchun chetdan sotib olingan va o'zida ishlab chiqilgan qurilish materiallarining mavjudligi va harakati hisobga olinadi.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

1060 "Idish va idishbop materiallar" schyotida idishlarning barcha turlari (xo'jalik inventari sifatida foydalaniladigan idishlardan tashqari), shuningdek idishlar tayyorlash va ta'mirlash uchun mo'ljallangan materiallar va detallar (yashiklarni yig'ish uchun detallar, bochka taxtasi, temir gardish va boshqalar)ning mavjudligi va harakati yuritiladi. Yuklanadigan mahsulotlarning butligi va saqlanishini ta'minlash maqsadida vagonlar, barjalar, samolyotlar, kemalarni qo'shimcha jihozlash uchun mo'ljallangan buyumlar 1010 "Xom ashyo va materiallar" schyotida hisobga olinadi.

1070 "Chetga qayta ishlash uchun berilgan materiallar" schyotida chetga qayta ishlash uchun berilgan materiallarning mavjudligi va harakati hisobga olinadi. Bunda materiallarga qayta ishlov berish bilan bog'liq chetdagi korxonalariga to'langan xarajatlar bevosita qayta ishlashdan olingan buyumlarni hisobga oluvchi schyotlarning debetiga olib boriladi.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

1080 "Inventar' va xo'jalik jihozlari" *schyotida korxonaning aylanma mablag'lari tarkibiga kiradigan inventarlar, asboblar, xo'jalik jihozlari va boshqa mehnat vositalarining (kam baholi va tez eskiruvchi buyumlar) mavjudligi va harakati hisobga olinadi.*

Ushbu schyotda quyidagi mezonlardan biriga javob beradigan mulk hisobga olinadi:

- a) xizmat qilish muddati bir yildan ortiq bo'lmagan;
- b) xizmat qilish muddatidan qat'i nazar bir birligi (komplekti)ning qiymati (sotib olish vaqtida) O'zbekiston Respublikasida belgilangan eng kam ish haqi miqdorining ellik barobarigacha bo'lgan buyumlar. Rahbar hisobot yilida buyumlarning inventar' va xo'jalik jihozlari tarkibida hisobga olinishi uchun qiymatining past chegarasini belgilash huquqiga ega.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

T/p	Xo‘jalik muomalalarining mazmuni	Schyotlarning bog‘lanishi	
		ДТ	КТ
1	Mol yetkazib beruvchilardan materiallar olindi	1010-1090	6010
2	Asosiy vositalarni tugatish natijasida kelib tushgan materiallarning qiymati	1090	9210
3	Ta'sischilardan ularning ulushi hisobidan turli xil materiallarning kelib tushishi	1010-1090	4610
4	Ajratilgan bo‘linmalar, sho‘ba va qaram xo‘jalik jamiyatlaridan mater kelib tushishi	1010-1090	6110, 6120
5	Boshqa shaxslardan materiallarning tekinga olinishi	1010-1090	8530

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

1	Asosiy, yordamchi ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatuvchi xo'jaliklarga materiallarning chiqarilishi	2010, 2310, 2510, 2710	1010-1090
2	Ma'muriy ehtiyojlar uchun materiallarning berilishi	9420	1010-1090
3	Yaroqsiz mahsulotni tuzatish uchun materiallarning sarflanishi	2610	1010-1090
4	Mahsulotlarni sotish uchun idishlarning sarflanishi	9410	1060
5	Chetga chiqib ketayotgan materiallarning qiymatini hisobdan chiqarish	9220	1010-1090
6	Tabiiy ofat natijasida yo'qotilgan materiallarning hisobdan chiqarilishi	9720	1010-1090
7	Inventarizasiya natijasida materiallarning kamomadi aniqlandi	5910	1010-1090

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

Chiqib ketayotgan tovar-moddiy zaxiralarning qiymati chiqib ketish fakti aniqlangan paytda balansdan hisobdan chiqariladi.

Tovar-moddiy zaxiralar tashkilotning balansidan:

realizasiya qilish;

boshqa tashkilotning ustav kapitaliga ta'sis ulushi ko'inishida berish;

ta'sischining ta'sischilar tarkibidan chiqishida yoki tugatilayotgan xo'jalik sub'ektning mol-mulkini uning ishtirokchilari o'rtasida taqsimlayotganda ilgari tashkilotning ustav kapitaliga kiritilgan ulushni ta'sischiga qaytarish;

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

- ✓ bepul berish;
- ✓ ayirboshlash;
- ✓ saqlash muddati tugagach yaroqsizligi sababli, jismonan va ma'nan eskirganligi natijasida tugatish (yo'q qilish);
- ✓ kamomad, yo'qotish yoki shikastlanish (sinish, bo'linish) aniqlanishi;
- ✓ tovar qarzi ko'rinishida taqdim etish yoki ilgari olingan tovar qarzini qaytarish;
- ✓ boshqa operatsiyalar va hodisalar natijasida hisobdan chiqariladi.

3. Tovar-moddiy zaxiralar hisobini tashkil etish va yuritish tartibi

Tovar-moddiy qiymatliklarni inventarizatsiyasi:

Tovar-moddiy qiymatliklarni inventarizatsiyasi, qoidaga ko'ra, mazkur xonada qiymatliklarning joylashish tartibida bajarilishi kerak. Inventarizatsiya vaqtida bir turdagi tovar-moddiy qiymatliklardan boshqasiga tartibsiz o'tishga yo'l qo'yib bo'lmaydi.

Tovar-moddiy qiymatliklar turli alohida xonalarda bitta moddiy javobgar shaxsda saqlanganda inventarizatsiya saqlash joylari bo'yicha ketma-ketlikda o'tkaziladi. Qiymatliklar tekshirilganidan keyin xona eshigi plombalanadi va komissiya ishlash uchun keyingi xonaga o'tadi.

ADABIYOTLAR

1. Egamberdiyeva S.R. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. –T.: Fan va texnologiya, 2019. 289 b.
2. Karimov A., Muqumov Z, Tulayev M., Kurbanbayev J., Raxmonov Sh. Buxgalteriya hisobining axborot tizimlari. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –194 b.
3. Kuljonov O., Xusinov I., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –237 b.
4. Norbekov D., Misirov K., Tashmanov G'. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –194 b.
5. Xasanov B., G'aniyev Z., Muxammedova D. Boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –279 b.
6. Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –T.:Iqtisod-moliya, 2019. - 512 b.
7. Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S., Xalilov Sh. Moliyaviy hisob va hisobot. O'quv qo'llanma. –T.:Iqtisod-moliya, 2018. - 400 b.
8. Kuljonov O., Ortiqov X., Yugay L., Tuxsanov X., M.Xayitboyev Moliyaviy hisob. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –246 b.
9. Pardayev A., Pardayev B. “Boshqaruv hisobi” T.: G'.G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2014 yil 251 b.

E'TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT !!!

